
Til Rektor

Fra DION

Dato 19.01.2015

DIONs innspill til SAKS-prosessen

DION ønsker med denne meldingen å gi innspill til arbeidet med framtidige organisatoriske løsninger for NTNU. I henhold til det som ble etterspurt i melding fra Trond Singaas (ref 2014/11601/TSI) er følgende spørsmål vurdert for hvert av de tre organisatoriske alternativene:

- Hvilke faglige og organisatoriske muligheter og styrker ser vi?
- Hvilken ekstern og intern risiko ser vi?
- Hvilke svakheter og ulemper vurderes hvert av alternativene å ha?

Generelle kommentarer

Vi vil begynne med å si at dette er et meget stort og komplekst spørsmål, og vi har derfor funnet det vanskelig å gi innspill. Ettersom svarfristen i tillegg har vært kort har vi ikke hatt mulighet å diskutere dette med representanter for de midlertidig ansatte i den grad vi ønsket.

Vi har imidlertid likevel prøvd å gi noen kommentarer til prosessen. DION representerer stipendiater og andre midlertidig ansatte i vitenskapelige stillinger ved NTNU, og vi har derfor satt interessene til denne gruppen som overordnet fokus i denne svarmelding.

Alternativ 1: Den store sammenslåingen

Faglige og organisatoriske muligheter og styrker

Sammenlignet med NTNU har de aktuelle høyskolene egen doktorgradsutdanning i liten skala. Flere doktorgradsstipendiater er imidlertid ansatt på høyskolene, men har NTNU (eller annet universitet) som gradsgivende enhet. En sammenslåing med NTNU ville trolig forenkle arbeidet for disse doktorgradsstipendiater, da de kun ville måtte forholde seg til ett universitet.

En sammenslåing kan muligens også åpne for flere nye doktorgradsprogram innenfor de fagfelt der høyskolene er sterke. I tillegg har høyskolene god kontakt med det lokale næringslivet. Dette kan øke aktualiteten på doktorgradsutdanningen, og gi flere doktorgradsstudenter som imøtekommer behov fra industrien. En flercampusløsning slik den foreligger nå, kan også ha en positiv effekt ved å styrke NTNUs teknologiske profil.

Større lokal forankring i andre deler av Norge kan muligens også telle positivt ved rekruttering av stipendiater fra masterprogrammene. Det er viktig at NTNU kan tiltrekke seg de beste kandidatene, og en viktig faktor er at studentene på masterprogrammene tidlig blir informert om muligheten for å ta doktorgradsutdanning.

De store geografiske avstandene ved et flercampusuniversitet kunne gi en raskere utvikling i NTNUs online-baserte utdanningstilbud. Flere store universiteter tilbyr allerede mange fag online, og vi mener dette er en viktig utvikling også for NTNU.

Ekstern og intern risiko

Den største risikoen som vi ser det er at en eventuell sammenslåing ikke har rukket å bli utredet godt nok. Vi ser det som en stor risiko at NTNU går inn i en fusjonsprosess uten å ha tid til en grundig utredning, selv om prosessen enda er på intensjonsstadietk, og det er ikke satt av nok tid til å evaluere resultater av tidligere sammenslåinger. Vi ser også en risiko i at saken ikke er godt nok forankret blant de ansatte.

NTNU er allerede inne i en stor omstillingsprosess med planene om en samlet campus på Gløshaugen. En stor sammenslåing vil uten tvil være en minst like stor omstilling. Vi ser en risiko i at en sammenslåing kan lede til at mye tid som kunne blitt brukt til forskning og utdanning vil måtte brukes til omorganisering, harmonisering og administrasjon. Vi frykter at dette kan bety en svekkelse av forskning og undervisning i en overgangsperiode.

Vi vil understreke viktigheten i at NTNU og høyskolene kan beholde sine egne fokusområder, og at lokale særtrekk blir respektert. Ved en sammenslåing vil det være nødvendig å benytte ressurser til å finne en felles kultur og identitet, men forskjeller i forsknings- og undervisningsmetoder må fortsatt kunne eksistere.

Svakheter og ulemper

Den store geografiske spredningen kan være en svakhet, da det vil kunne gjøre organisering av fag, møter og annet samarbeid mer komplisert. I diskusjonene omkring campusutviklingen i Trondheim har geografisk nærhet blitt nevnt som en viktig faktor for tettere tverrvitenskapelig samarbeid.

Vi mener også at det ikke har vært nok tid til å undersøke hvordan en sammenslåing praktisk skal gjennomføres. Selv om høyskolene har forskjellige fokusområder har de flere forskningsområder og utdanningstilbud til felles. Hva vil skje med aktiviteten i disse fagområder? Vil fakulteter og institutter kunne være delt over flere campus, og hvordan vil dette i så fall administreres? Vil utdanningstilbud kunne utvikles over flere campus? Blir det vanskeligere å samarbeide med faggrupper en ikke møter fysisk like ofte? Dette kan innvirke på hvilke samarbeid som blir prioritert.

Alternativ 2: Den lille sammenslåingen

Faglige og organisatoriske muligheter og styrker

Generelt ser vi mange av de samme fordelene med den lille sammenslåingen som med den store. NTNU vil kunne styrke sin profil innenfor de forsknings- og utdanningsområder der HiST står sterkt, og HiST vil styrke sin forskningsprofil. Det vil også gi et økt tilbud av emner for studentene, både på NTNU og HiST. Dette gjelder også doktorgradsutdanningen på HiST og NTNU.

En sammenslåing med HiST er heller ikke problematisk sett fra et campus-perspektiv, da HiST kan være del av NTNUs ettcampusløsning. Dette styrker ideen om et samlet universitetssentrum i Trondheim.

Ekstern og intern risiko

En sammenslåing av NTNU og HiST risikerer å føre til mindre diversitet i forskning og utdanning i Sør-Trøndelag. NTNU og HiST har i dag tydelige forskjellige profiler, men samarbeider også på flere områder.

En risiko er også at HiST, som den mindre partneren i fusjonen, «forsvinner» i NTNU, noe som ikke er ønskelig for noen av partnerne.

Svakheter og ulemper

Innenfor noen fagområder er det vanlig å bruke ansatt fra HiST som eksterne eksaminatorer på NTNU. Dette ville ikke være mulig ved en sammenslåing.

Å slå sammen NTNU og HiST ville resultere i én mindre arbeidsgiver for forskningsutdannede i regionen. En karriere i academia innebærer ofte midlertidige ansettelse. Vi har fått informasjon om at noen institutter på NTNU velger ikke å ansette nyutdannede doktorer for å unngå krav på fast ansettelse i samsvar med fireårsregelen. Flere av disse ansettes isteden av HiST. Dette er i seg selv ikke et sterkt argument mot en sammenslåing, men et tema i personalpolitikken som bør vurderes ved en sammenslåing.

Alternativ 3: Ingen sammenslåing

Faglige og organisatoriske muligheter og styrker

NTNU er et stort og robust universitet sett fra norsk ståsted. Nobelprisen viser også at NTNU holder høyt internasjonalt nivå. NTNU har allerede et velutviklet samarbeid med universiteter og høyskoler i Norge og utlandet, både når det gjelder forskning og utdanning.

Den største fordelen med dette alternativet er at NTNU ikke gir seg inn i en tid- og ressurskrevende prosess som ikke er godt nok utredet og forankret blant de ansatte. NTNU er allerede på vei inn i en stor omstillingsprosess med den lokale campussaken.

Det kan også være en styrke å beholde delingen mellom universiteter og høyskoler, da disse har forskjellige og kompletterende samfunnsoppgaver

Ekstern og intern risiko

Uansett hvilket alternativ for NTNUs fremtidige organisasjon som styret vil prioritere så kommer det til å bli endringer og sammenslåinger i andre deler av Norge. NTNU er i dag Norges nest største universitet og er det teknologiske tyngdepunktet, men det er uklart hva NTNUs rolle i det fremtidige UH-sektoren kommer til å være. I det tilfelle at flere andre teknologiske høyskoler slår seg sammen (uten NTNU) til en større enhet er det mulig at NTNU på sikt vil miste sin status som det største teknologiske universitetet i Norge.

Svakheter og ulemper

Ved å holde seg for seg selv kan NTNU gå glipp av muligheten å knytte til seg lokalt etablerte forsknings- og utdanningsmiljø, med kompetanse som kan komplettere den som allerede eksisterer på NTNU. Dette innebærer også at NTNU går glipp av muligheten til sterkere lokal rekruttering av doktorgradsstipendiater (nevnt i forbindelse med den store sammenslåingen over).

Det er også mulig at en sammenslåing ville gitt et bedre ståsted i større søknadsprosesser, for eksempel EU-prosjekter (men det kan også lede til at slike prosjekter blir mer kompliserte å administrere).

